

take note : IceBorwornat บหนা

ຮຽນພາຍໃຕ້ຂອງວິຊາພິສິກສ

ການວັດ ແລະ ການແປຣຄວາມໝາຍຂໍ້ມູນທາງພິສິກສ

ເທັກໂນໂລຢີ (technology) ມາຍຄືວິທາການທີ່ເກີ່ວກັບສິລະປະໃນການສ້າງ ພລິຕ ອີເອໄຈຸປະໂຫຍດຕ່າງໆ ເພື່ອຈຳນວຍ ປະໂຍໜ໌ຕ່ອມນຸ່ມຍື່ດີຕຽດ ອ້ອນສິ່ງຕ່າງໆ ທີ່ມີນຸ່ມຍື່ສອຍໄດ້

ວິທາຄາສຕ່ວ Science

ທີ່ວິທາຄາສຕ່ວຮຽນພາຍໃຕ້ (Natural science) ມາຍຄື່ອງ ອົງຄໍຄວາມຮູ້ແລະ ວິຊີກາຮາຄວາມຮູ້ດ້ວຍວິທີທາງວິທາຄາສຕ່ວ (Scientific method) ແບ່ງເປັນ

1. ວິທາຄາສຕ່ວຊີວາພ (Biological science) ຈຶ່ງສຶກສາເກີ່ວກັບສິ່ງມີชົວ
2. ວິທາຄາສຕ່ວກາຍກາພ (Physics science) ຈຶ່ງສຶກສາເກີ່ວກັບສິ່ງມີມີ້ວິວ ໂດຍພິສິກສ Physics ຈັດໝູໃນ ວິທາຄາສຕ່ວກາຍກາພ

ພິສິກສ (Physics)

ພິສິກສ (Physics) ມາຈາກພາກຊາກຣີກ ທີ່ມີຄວາມໝາຍວ່າ ຮຽນພາຍໃຕ້ (Nature) ດັ່ງນັ້ນ ພິສິກສ ມາຍຄື່ອງຮາວທີ່ເກີ່ວກັບ ປຽກງູກຮຽນທາງຮຽນພາຍໃຕ້ທີ່ໜ້າ ຄວາມສັນພັນຈົບຂອງສາຮາກັບພັດງານໂດຍສ່ວນໃໝ່ເກີ່ວຂອງກັບສິ່ງທີ່ມີມີ້ວິວ ໂດຍສຶກສາຈາກ ການສັ່ງເກົດ ຮົບຮມຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ເພື່ອຫາຄວາມສັນພັນຮ່ວາງສິ່ງຕ່າງໆ ຈນສຸປເປັນທຸກໆກົງແລະກູງ ນອກຈາກນີ້ຄວາມຮູ້ທາງພິສິກສຍັງ ໄດ້ມາຈາກຈິນຕາກຮຽນໂດຍການສ້າງແບບຈຳລອງ (model) ທາງຄວາມຄິດໂດຍໃໝ່ຫຼັກການຂອງພິສິກສສິ່ງນຳໄປສູ່ການສຸປເປັນທຸກໆກົງ ແລະ ມີການທດລອງເພື່ອຕຽບສອບທຸກໆກົງນັ້ນໆ

ຄວາມຮູ້ທາງພິສິກສເກີດຈາກ

1. ຄືອຈາກການສັ່ງເກົດປຽກງູກຮຽນຮຽນພາຍໃຕ້ແລະ ການທດລອງ
2. ການສ້າງແບບຈຳລອງທາງຄວາມຄິດ ອ້ອນສິ່ງທີ່ມີມີ້ວິວ ເຊັ່ນ ແບບຈຳລອງອະຕອມ ການສ້າງແບບຈຳລອງຂອງຮອຍນິຕ ປະໜັດພັດງານ ແລ້ວທດລອງໃຊ້ຈົນໄດ້ຜລ ຈຶ່ງນຳໄປປະຕິໜູ້ ອ້ອນສ້າງເປັນຮອຍນິຕ

ຄວາມຮູ້ - ທຸກໆກົງ ຄືອສົມມຕິຖານທີ່ໄດ້ພິສູນໄວ້ແລ້ວວ່າເປັນຈິງແລະ ມີຄວາມຄຸກຕ້ອງກາຍໃຕ້ເຈື່ອນໄຂນັ້ນ
- ກູງ ຕົວທຸກໆກົງທີ່ເປົ້າແລະເປັນຈິງເສມອ ເຊັ່ນ ກູງກາຮະທ້ອນແສງ ກູງກາຮະເຄລືອນທີ່
ຂອງນິວຕັນ

ຂອບເຂດຂອງວິຊາພິສິກສ

ຂອບເຂດຂອງວິຊາພິສິກສ ມາຍຄື່ອງ ຄວາມເຂົ້າຄື້ອງໄດ້ຂອງຄວາມຮູ້ພິສິກສໃນເວລາໄດ້ເວລານິ່ງນັ້ນ ຫັ້ນຍູ້ກັບປິດຈຳກັດຂອງການສັ່ງເກົດ ແລະ ປະສິທິພາພຂອງເຄື່ອງນິ້ວມື້ອ ເຊັ່ນ ການໃຊ້ເຄື່ອງນິ້ວມື້ອ ເຊັ່ນ ການໃຊ້ເຄື່ອງນິ້ວມື້ອ ໄດ້ລະເອີ້ນວ່າເຄື່ອງນິ້ວມື້ອ ໄດ້ລະເອີ້ນວ່າເຄື່ອງນິ້ວມື້ອ

ສາຂາຕ່າງໆທາງພິສິກສຈ້າງແບ່ງໄດ້ເປັນ 2 ກລຸມຄື້ອ

1. ພິສິກສແພນເດີມ Classical physics ເປັນຄວາມຮູ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນກ່ອນໄດ້ແກ່ ຄວາມຮອນ (heat) ແລະ (light) ເສີຍງ sound ແມ່ເໜັກໄຟຟ້າ Electromagneticsm ແລະ ກລັດສາສຕ່ວ Mechanics ເປັນຕົ້ນ
2. ພິສິກສແພນໃໝ່ Modern physics ເຊັ່ນພິສິກສອະຕອມແລະ ພິສິກສນິວເຄລີຍ໌ ເປັນຕົ້ນ

ปริมาณทางฟิสิกส์

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาฟิสิกส์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 **ข้อมูลเชิงคุณภาพ** (Qualitative data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการบรรยายสภาพของสิ่งที่สังเกตได้ตามขอบเขตของการรับรู้ เช่น การระบุลักษณะรูปทรง ลักษณะพื้นผิว สี กลิ่น รส เป็นต้น **ไม่มีมีค่า** $\rightarrow$ **เชิงคุณภาพ**
- 1.2 **ข้อมูลเชิงปริมาณ** (Quantitative data) เป็นปริมาณที่สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือโดยตรงหรือทางอ้อม เป็นปริมาณที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง เช่น ปริมาตร มวล น้ำหนัก ความเร็ว อุณหภูมิ เวลา เป็นต้น ปริมาณเหล่านี้จะต้องมีหน่วยกำกับชัดเจน เช่น ปริมาตรอาจมีหน่วยเป็น ลูกบาศก์เมตร ลูกบาศก์ฟุต ลิตร เป็นต้น

การบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ปริมาณการวัดตัวเลขและผลการวัด และหน่วย ดังนี้

ปริมาณที่วัด	ตัวเลข	หน่วย
ระยะทาง	200	เมตร
เวลา	30	วินาที

หน่วย ; -;

* หน่วย ปริมาณและหน่วยของปริมาณ

เพื่อให้การใช้หน่วยเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก โดยเฉพาะวงการวิทยาศาสตร์ องค์กรระหว่างชาติเพื่อการมาตรฐาน (International Organization for Standardization) ได้กำหนดให้กำหนดระบบหน่วยมาตรฐานที่เรียกว่า ระบบเอสไอ (SI Unit ซึ่งย่อมาจาก Systeme Internationals Unit) ให้ทุกประเทศใช้เป็นมาตรฐาน ระบบเอสไอ ประกอบด้วย หน่วยฐาน หน่วยเสริม หน่วยอนุพันธ์ และคำอุปสรรค

1. **ปริมาณฐาน (Base quantites) และหน่วยฐาน (Base units)** เป็นปริมาณที่ถูกกำหนดขึ้นเป็นพื้นฐาน การวัด มี 7 ปริมาณ 7 หน่วย ได้แก่

ความยาว , มวล , เวลา , กระแสไฟฟ้า , ปริมาณสาร , อุณหภูมิอุณหพลวัต และความเข้มของการส่องสว่าง

ตาราง แสดงปริมาณฐานและหน่วยในระบบ SI **System International Units** **มาตรฐานสากล**

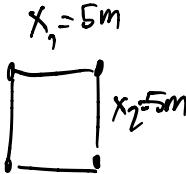
ปริมาณฐาน "ตัวตั้งต้น" Base quantites	สัญลักษณ์ปริมาณ "สัญลักษณ์ตัวตั้งต้น"/ "สัญลักษณ์ตัวตั้งต้น"	ชื่อหน่วย Units	สัญลักษณ์ Symbols
Length = ความยาว	L (length)	metre = เมตร	m
mass = มวล	m (mass)	kilogram = กิโลกรัม	kg
time = เวลา	t (time)	second = วินาที	s
Electric current = กระแสไฟฟ้า	I	ampere = แอมเปอร์	A
Thermodynamic temperature = อุณหภูมิ อุณหพลวัต	T	kelvin = เคลวิน	K
Amount of substance = ปริมาณสาร	n	mole = โมล	mol (mole)
Luminous intensity = ความเข้มของการส่องสว่าง	I	candela = แคนเดลา	cd

$$\frac{C}{5} = \frac{F-32}{9} = \frac{R}{4} = \frac{K-273}{5}$$

$$C = K - 273$$

→ ลักษณะของตัวตั้งต้น →
ไม่ต้องคำนวณ !!

ต้องคำนวณตัวตั้งต้น →
ไม่ต้องคำนวณ !!

ร่องรอย = บริจกานต์ฐานอยู่บนดิน = บริจกานต์มีการอ้างอิง

2. ปริมาณอนุพัทธ์ (Derived quantities) และหน่วยอนุพัทธ์ (Derived Units)
- เป็นปริมาณที่เกิดจาก ปริมาณฐานคูณกัน หรือหารกัน เช่น พื้นที่ปริมาตร อัตราเร็ว ฯลฯ
2. ความเร็ว = ระยะ / เวลา
- $= \frac{m}{s}$

$$\text{Area} = x_1 x_2 (5) = 25 \text{ m}^2$$

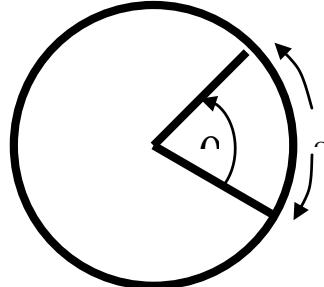
ตาราง แสดงปริมาณอนุพัทธ์ และหน่วยในระบบ SI

ชนิดของอนุพัฒน์ Quantity	ปริมาณ Quantity	สัญลักษณ์ Symbol	หน่วย Unit	สัญลักษณ์ Symbol	หน่วยอื่นที่เทียบเท่า Equivalent units
Frequency ความถี่	f_x	Hertz เฮิรตซ์	Hz		$1 \text{ Hz} = 1 \text{ s}^{-1}$
Force แรง	F	Newton นิวตัน	N		$1 \text{ N} = 1 \text{ m kg s}^{-2}$
Pressure ความดัน	P	pascal พาสคัล	Pa		$1 \text{ Pa} = 1 \text{ m}^{-1} \text{ kg s}^{-2}$ $= 1 \text{ N/m}^2$
energy, work, quantity of head พลังงาน, งาน, ปริมาณความร้อน	E	Joule จูล	J		$1 \text{ J} = 1 \text{ m}^2 \text{ kgs}^{-2} = 1 \text{ Nm}$

3. หน่วยเสริม (Supplementary Units) มี 2 หน่วยคือ

วงศาศистемองศาสตร์

3.1 เรเดียน (Radian : rad) เป็นหน่วยวัดมุมบนระนาบ (plane angle)

กำหนดให้

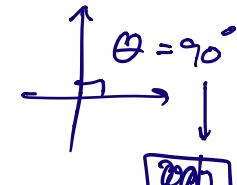
r คือรัศมีของวงกลม

θ คือมุมบนระนาบที่จุดศูนย์กลางของวงกลม

s คือ ความยาวส่วนโค้งของวงกลมที่องรับมุมบนระนาบ θ

← ดูดู [rad]

Boxed text:
Newton (Force)
Joule (Energy)
Pascal (Pressure)

โดย θ มีหน่วยเป็นเรเดียน (rad)

$$2\pi \text{ rad} = 360^\circ$$

$2\pi \text{ rad}$ เท่ากับ 360°

ข้อสังเกต

- มุม 1 เรเดียน คือมุม θ ที่องรับความยาวส่วนโค้ง s ที่มีความยาวเท่ากับรัศมีของวงกลม

- มุ่รอบจุดศูนย์กลางวงกลม 1 รอบ คือ 2π หรือ 6.28 เรเดียน ซึ่งก็คือ 360°

3.2 สเตเรเดียน (steradian : sr) เป็นหน่วยวัดมุมตัน (solid angle)

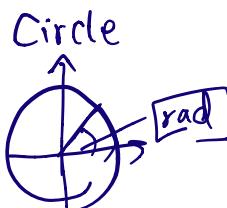
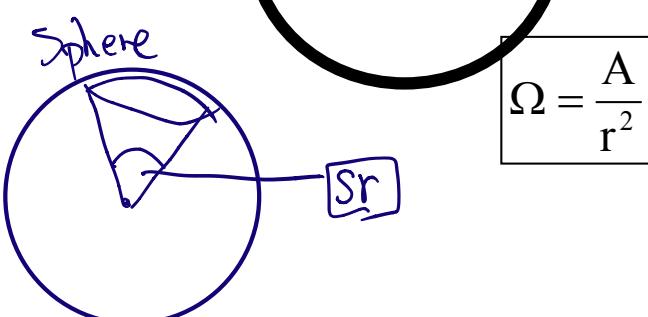
กำหนดให้

r คือรัศมีของทรงกลม

Ω คือ มุมตันมีรูปร่างเป็นกรวยกลมที่จุดศูนย์กลางของทรงกลม

A คือ พื้นที่ผิวของทรงกลมที่องรับมุมตัน Ω

โดย Ω มีหน่วยเป็นสเตรเดียน (sr)

หากหัวเขี้ยวเริ่มจาก SI $\rightarrow$ วิธีรากศักราชที่ใช้ในชีวิต⁴

คำอุปสรรค (Prefix) ex ความสูงของภูเขา (0.06000 m) = 1 μm

นอกจากนี้ระบบหน่วยเอสโตรอย่างกำหนดตัวนำหน้าหน่วย หรือเรียกว่า คำอุปสรรค (prefixes) เพื่อให้หน่วยที่ใช้เดียวกัน หรือโตขึ้น ซึ่งมีดังต่อไปนี้

มวล 5,200,000 kg

เจลอนในชีวิตรากศักราช (Scientific Style)

เดือนในชีวิตรากศักราช

$$l = 1 \times 10^{-6} m$$

$$m = 5.2 \times 10^6 kg$$

ตาราง แสดงชื่อและสัญลักษณ์ย่อที่ใช้แทนคำอุปสรรค

ตัวนำหน้ามาตรฐาน	ชื่อภาษาไทย	สัญลักษณ์ย่อ	ตัวคูณที่เทียบเท่า
exa-	เอกซ่า	E	10^{18}
peta-	เพต้า	P	10^{15}
tera-	เทรา	T	10^{12}
giga-	จิกะ	G	10^9
mega-	เมกกะ	M	10^6
kilo-	กิโล	k	10^3
hecto-	เอกโต	h	10^2
deka-	เดคา	da	10^1
หน่วยมาตราฐานกลาง			$10^0 = 1$
deci-	เดซิ	d	10^{-1}
centi-	เซนติ	c	10^{-2}
milli-	มิลลิ	m	10^{-3}
micro-	ไมโคร	μ	10^{-6}
nano-	นาโน	n	10^{-9}
pico-	พิโก	p	10^{-12}
femto-	เฟมโต	f	10^{-15}
atto-	อัตโต	a	10^{-18}

ตัวอย่างการนำคำอุปสรรคไปใช้

ควรเลือกใช้ให้เหมาะสม และเลือกใช้ได้เพียงตัวเดียวเท่านั้น สำหรับคำอุปสรรคที่นำหน้าหน่วยที่มีกำลัง แสดงว่าคำอุปสรรคนั้นก็มีกำลังเท่ากับหน่วยนั้นด้วยดังตัวอย่าง

กระแสไฟฟ้า $0.000005 A = 5 \times 10^{-6}$ เขียนเป็น $5 \mu A$ มากกว่าที่จะเขียนเป็น $0.005 mA$ หรือ $5,000 nA$

กำลังไฟฟ้าขนาด $6,000,000 W = 6 \times 10^6 W$ เขียนเป็น $6 MW$ มากกว่าที่จะเขียนเป็น $6,000 kW$ หรือ $0.006 GW$

การเปลี่ยนหน่วย $\rightarrow$ แปลงคำอุปสรรค $\rightarrow$ หน่วยจริง

ในการวัดปริมาณต่างๆ ในบางครั้งยังมีหน่วยวัดอื่นมาไม่ใช่หน่วยในระบบเอสโอล หรือ เป็นหน่วยในระบบ เอสโอล แต่ มีคำอุปสรรคอยู่ด้วย หากมีความเป็นต้องเปลี่ยนเป็นหน่วยที่ต้องการ เพื่อนำไปแทนค่าในสูตรหรือสมการต่างๆ ในทาง วิทยาศาสตร์ ก็มีวิธีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. การเปลี่ยนหน่วยจากมีคำอุปสรรคเป็นหน่วยที่ไม่มีคำอุปสรรค (ตัดคำอุปสรรค ให้ เอาค่ามาคูณ)

หลักการ เปลี่ยนสัญลักษณ์ เป็นตัวเลข

$$\text{ex} \quad 7\text{ km} = ?\text{ m}$$

ตัวอย่าง 2.1 จงเปลี่ยน $60 \mu\text{m}$ เป็นหน่วย m

$$60 \mu\text{m} = 60 \times 10^{-12} \text{ m} \quad \text{Ans.}$$

$$5 \text{ Mg} = 5 \times 10^6 \text{ m} \quad \text{Ans.}$$

2. การเปลี่ยนหน่วยจากไม่มีคำอุปสรรคเป็นหน่วยที่มีคำอุปสรรค (เติมคำอุปสรรค ให้ เอาค่ามาหาร)

ตัวอย่าง 1.1 จงเปลี่ยนความยาว 7 เมตรเป็นหน่วย พิกोเมตร

ดังนี้

วิธีที่ 1 ให้นำคำอุปสรรคนั้นมาคูณและหารหน่วยจากนั้นเปลี่ยนคำอุปสรรคตัวหารเป็นตัวคูณที่เทียบเท่า

$$\text{ex} \quad 7 \text{ m} = ?\text{ cm}$$

$$7 \text{ m} = \frac{7 \text{ pm}}{p} \quad (\text{นำ } p \text{ มาคูณและหาร})$$

$$= \frac{7 \text{ pm}}{10^{-12}} \quad (\text{เปลี่ยน } p \text{ ตัวหารเป็น } 10^{-12}) \quad \text{หรือเติมคำอุปสรรค } p \text{ ให้ เอาค่า } 10^{-12} \text{ มาหาร}$$

$$7 \text{ m} = 7 \times 10^{-12} \text{ pm} \quad \text{Ans.}$$

3. การเปลี่ยนหน่วยจากมีคำอุปสรรคเป็นหน่วยที่มีคำอุปสรรคอื่น (ตัดคำอุปสรรค ให้ เอาค่ามาคูณ เติมคำ อุปสรรค ให้ เอาค่ามาหาร)

จะได้ $7 \text{ km} = ?\text{ cm}$ ตัด $k = 10^3$ มาคูณ เติม $c = 10^{-2}$ เอาค่ามาหาร

$$7 \text{ km} = 7 \times 10^3 / 10^{-2} \text{ cm}$$

$$7 \text{ km} = 7 \times 10^5 \text{ cm} \quad \text{Ans.}$$

$$\text{ex} \quad 7 \text{ km} = ?\text{ cm}$$

$$= 7 \text{ km} \times \frac{10^3 \text{ m}}{1 \text{ km}} \times \frac{1 \text{ cm}}{10^{-2} \text{ m}}$$

$$= 7 \times 10^5 \text{ cm}$$

3. การเปลี่ยนหน่วยจากมีคำอุปสรรคเป็นหน่วยที่มีคำอุปสรรคอื่น หลักการ

1. เปลี่ยนจากหน่วยใหญ่ไปหน่วยเล็ก คูณด้วย 10^x

2. เปลี่ยนจากหน่วยเล็กไปหน่วยใหญ่ คูณด้วย 10^{-x}

3. X คือ ผลต่างของเลขยกกำลังของหน่วยนั้นๆ (กำลังหน่วยใหญ่ - กำลังหน่วยเล็ก)

ตัวอย่าง 3.1 จงเปลี่ยน 1.5 km เป็นหน่วย μm

$$k = 10^3, \mu = 10^{-6}$$

$$x = 3 - (-6) = 9$$

$$\text{ดังนั้น } 1.5 \text{ km} = 1.5 \times 10^9 \mu\text{m} \quad (\text{ใหญ่ไปเล็กເອັກເປັນບວກ})$$

$$= 1.5 \times 10^9 \mu\text{m} \quad \text{Ans.}$$

(ex)

$$5 \text{ Mm} \times \frac{10^6 \text{ m}}{1 \text{ Mm}} \times \frac{1 \text{ cm}}{10^2 \text{ m}}$$

$$= 5 \times 10^6 \times 10^2 \text{ cm}$$

$$= 5 \times 10^8 \text{ cm}$$

ตัวอย่าง 3.2 ระยะห่างระหว่างเมืองสองเมืองเท่ากับ 40 กิโลกรัม ให้เป็นมิลลิกรัม

$$\begin{aligned} \text{วิธีทำ} \quad 40 \text{ kg} &= 40 \times 10^3 / 10^{-3} \text{ mg} \quad \text{ตัด K เติม m} \\ &= 40 \times 10^6 \text{ mg} \\ 40 \text{ km} &= 4.0 \times 10^7 \text{ mg} \end{aligned}$$

4. การเปลี่ยนหน่วยรูปแบบอื่นๆ + ใบสั่น หน่วยครัวเรือน

4.1 หลักการเปลี่ยนพื้นที่ ให้เปลี่ยนหน่วยธรรมดาก่อนแล้วจึงยกกำลังสองทั้งสองข้าง

4.2 หลักการเปลี่ยนปริมาตร ให้เปลี่ยนหน่วยธรรมดาก่อนแล้วยกกำลัง ~~สอง~~ ทั้งสองข้าง

* ที่มา

4.3 เปลี่ยน km/hr เป็น m/s คูณด้วย $\frac{5}{18}$

$$1 \text{ hr} = 60 \times 60 \text{ s}$$

4.4 เปลี่ยน m/s เป็น km/hr คูณด้วย $\frac{18}{5}$

$$1 \text{ hr} = 3600 \text{ s}$$

ตัวอย่าง 4.1 สารชนิดหนึ่งวัดความหนาแน่นได้ 500,000 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร สารนี้มีความหนาแน่นเท่าใดในหน่วยกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

$$500,000 \mu\text{g}/\text{cm}^3 = \text{g}/\text{m}^3$$

Chemical Version

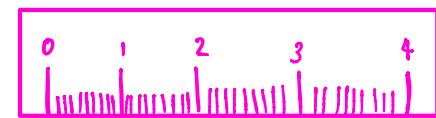
$$\left| \frac{500,000}{1 \text{ cm}^3} \text{ } \cancel{\text{mg}} \right. \times \left. \frac{10^6 \text{ cm}^3}{1 \text{ m}^3} \right. \times \left. \frac{1 \text{ g}}{10^6 \text{ kg}} \right. = 500,000 \text{ g/m}^3$$

= จำนวนความคงทน เคลื่อนก่อฯ จําฯ ... =

เลขนัยสำคัญ

เลขนัยสำคัญ (Significant figure) คือ เลขที่มีความหมายหรือความสำคัญในปริมาณที่วัดได้หรือแสดงออกมา เช่น การวัดความยาวของเส้นลวดวัดได้เป็น 20.0 และ 20.00 เซนติเมตร ซึ่งถือว่ามีเลขนัยสำคัญเท่ากับ 3 ตัวและ 4 ตัว ตามลำดับ เป็นต้น

①

หลักในการนับเลขนัยสำคัญ

- เลขทุกตัวที่ไม่ใช่ 0 เป็นเลขนัยสำคัญ
- เลข 0 ที่อยู่ระหว่างตัวเลขนัยสำคัญเป็นเลขนัยสำคัญ เช่น 506, 1.0345 มีเลขนัยสำคัญ 3 และ 5 ตัวตามลำดับ
- เลข 0 ที่อยู่ด้านซ้ายสุดไม่เป็นเลขนัยสำคัญ เช่น 02134, 0.0056 มีเลขนัยสำคัญ 4 ตัว และ 2 ตัว ตามลำดับ
- เลข 0 ที่อยู่ด้านขวาเมื่อ แต่อยู่หลังจุดทศนิยมเป็นเลขนัยสำคัญ เช่น 452.0, 1.000, 0.0005000 ทุกตัวมีเลขนัยสำคัญ 4 ตัว
- เลข 0 ที่อยู่ทางขวาเมื่อของเลขจำนวนเต็มแต่ไม่เป็นเลขทศนิยม จะบอกเลขทศนิยมได้ไม่ชัดเจน เช่น เลข 5000

ถ้ามีเลขนัยสำคัญ 4 ตัว ควรเขียนเป็น 5.000×10^3

ถ้ามีเลขนัยสำคัญ 3 ตัว ควรเขียนเป็น 5.00×10^3

ถ้ามีเลขนัยสำคัญ 2 ตัว ควรเขียนเป็น 5.0×10^3

ถ้ามีเลขนัยสำคัญ A
↓
น่าจะเขียนมากกว่า

ถ้ามี Scale ประมาณ 10³ → น้ำหนักคงที่

เข้าใจแล้ว

จาก Physics ⇒ ใกล้ เกิน ต้องยกให้เจ้า ⇒ เข้าใจเป็น 10³

(6) คุณภาพสำคัญจากการดู เป็นหลัก *

การบวกลบคูณและหารเลขนัยสำคัญ

- การบวกลบเลขมีตัวดำเนินการ ผลลัพธ์ที่ได้จะมีตัวเลขหลังจุดทศนิยมเท่ากับจำนวนตัวเลขหลังจุดทศนิยมที่น้อยที่สุดของตัวเลขที่นำมาบวกลบกัน เช่น $1.234 + 5.42 = 6.65$ (ทศนิยมเป็นหลัก น้อยสุดคือคำตอบ)

- การคูณหารเลขนัยสำคัญ ผลลัพธ์ที่ได้จะมีตัวเลขนัยสำคัญเท่ากับจำนวนตัวเลขนัยสำคัญที่น้อยที่สุดของกลุ่มตัวเลขที่มาคูณหรือหารกัน เช่น $2.45 \times 3.2 = 7.8$, $(8.45)^2 = 71.4$ เป็นต้น (นัยสำคัญเป็นหลัก น้อยสุดเป็นคำตอบ)

గచ్ఛియమ నేఱియక్క వుణ

การวัดและความผิดพลาดหรือความไม่แน่นอนในการวัด

การวัดปริมาณต่างๆ ด้วยเครื่องมือ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ย่อมวัดได้แม่นยำโดยมีขีดจำกัดในระดับหนึ่ง โดยทั่วไปจะมีความผิดพลาด (Error) อยู่เสมอ โอกาสที่จะวัดได้คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงของปริมาณที่วัดได้จะมากหรือน้อยขึ้นกับเครื่องมือ วิธีการวัด สถานการณ์ที่ทำการวัด ความสามารถและประสบการณ์ของผู้ที่ทำการวัด และปัจจัยอื่นๆ ซึ่งสรุปสาเหตุของความคลาดเคลื่อนได้จาก 3 แหล่งคือ

1. Groos error เป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากความสะพร่า เช่น ของเรารေง แก้ไขโดยการระมัดระวังและทำการทดลองหลายครั้ง
  2. Systemtic error เป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการวัดและใช้เครื่องมือแบบผิดวิธี หรือไม่ได้ใช้เครื่องมือในสภาพแวดล้อมที่ต่างไปจากที่กำหนดให้ใช้ เป็นต้น แก้ไขโดยการ calibrate เครื่องมือ หรือเลือกวิธีที่เหมาะสม
  3. Random error เป็นความคลาดเคลื่อนที่นอกเหนือจากข้อที่ 1 และ 2 เช่นการอ่านสเกลจากมิเตอร์ผิดพลาดเนื่องจากพาราเลกซ์ การจับเวลาในขณะเริ่มต้น หรือหยุดเวลา เป็นต้น แก้ไขโดยทดลองหรือวัดมากๆครั้ง แล้วหาค่าเฉลี่ย

ซึ่งเมื่อทำการวัดปริมาณ A โดยตรงย่อมมีปริมาณ ΔA ซึ่งเป็นโอกาสผิดพลาดของปริมาณ A ที่เป็นไปได้ ดังนั้นค่าที่วัดได้จะอยู่ในระหว่าง $A \pm \Delta A$

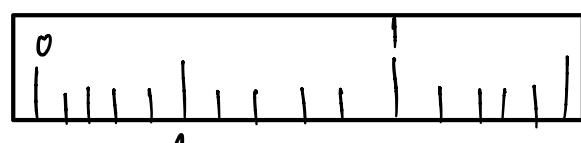
การบันทึกค่าความคลาดเคลื่อน

ในการบันทึกค่าที่ได้จากการทดลองต้องระบุค่าความคลาดเคลื่อนด้วยทุกครั้ง เช่นการวัดค่าของปริมาณ X ซึ่งจะวัดได้เป็น $\bar{X} \pm \Delta X$ เป็นต้น ซึ่งแสดงว่า ค่า X ที่วัดได้มีความคลาดเคลื่อนโดยที่มีพิสัยของค่าอยู่ระหว่าง $\bar{X} - \Delta X$ ถึง $\bar{X} + \Delta X$ โดยที่ค่า ΔX เป็นค่าความคลาดเคลื่อนของ X

గ్రావిట్ హెసెన్ బర్గ్ ను గ్రావిట్ హెసెన్ బర్గ్ లో ఉన్న ప్రాచీన కోటి మొదలు విశేషం → దాని గొఱకగా → డైల్యూ ఫీల్డ్ వాల్ లో ఉన్న ప్రాచీన కోటి మొదలు విశేషం

କୌଣସିଲ୍ ପାଇଁ

ການວິທະຍາ
ມະນຸຍາ
ມະນຸຍາ

$$A = 1 \cdot 14 \Rightarrow$$

↳ ជំនួយក្រុងផ្ទាល់

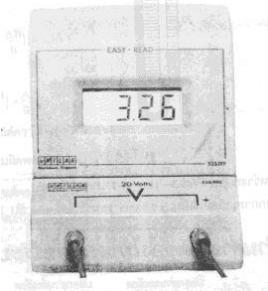
ເພື່ອກວດສອງວ່າມີກຳ
 $\pm \Delta a$ $\xrightarrow{[cm]}$ ນັ້ນເປັນ B
 ≈ 0.01 $\leftarrow$ ຖະນິຍາວ 20 ສິ້ວນ.

เครื่องมือที่แบ่งช่องระหว่างสเกลเท่ากัน 1 ช่อง	เครื่องมือที่แบ่งช่องระหว่างสเกลเท่ากัน 10 ช่อง
1. ความละเอียดของสเกล = 1 cm 2. ความละเอียดของการวัด = $\frac{1}{10} \text{ cm}$ $= 0.1 \text{ cm}$	1. ความละเอียดของสเกล = $\frac{1}{10} \text{ cm}$ 2. ความละเอียดของการวัด = $\frac{1}{100} \text{ cm}$ $= 0.01 \text{ cm}$
บันทึกจากนี้ $1.4 \text{ cm} \pm 0.1 \text{ cm}$ ↑ เดา ↑	บันทึกจากนี้ $1.44 \text{ cm} \pm 0.01 \text{ cm}$ ↑ เดา ↑

$$\text{บันทึกค่าที่อ่านได้จากเครื่องมือด้านซ้าย} = \bar{X} \pm \Delta X = 1.4 \pm 0.1$$

$$\text{บันทึกค่าที่อ่านได้จากเครื่องมือด้านขวา} = \bar{X} \pm \Delta X = 1.44 \pm 0.01$$

เครื่องมือวัดแบบดิจิตอล

$$\text{ความละเอียดของการวัด} = \pm 0.01$$

$$\text{บันทึกค่าที่อ่านได้จากหน้าปัด} = \bar{X} \pm \Delta X = 3.26 \pm 0.01$$

การบวก – ลบ ค่าความไม่แน่นอน ของการวัด (ค่าความคลาดเคลื่อน)

ความไม่แน่นอนของผลลัพธ์ เท่ากับผลบวกของความไม่แน่นอนทั้งสอง

$$(A \pm \Delta A) + (B \pm \Delta B) = (A + B) \pm (\Delta A + \Delta B)$$

$$(A \pm \Delta A) - (B \pm \Delta B) = (A - B) \pm (\Delta A + \Delta B)$$

- กรณีที่เป็น เปรอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อน ก็ให้ทำเป็นค่าความคลาดเคลื่อนก่อน ดังสมการ

$$(A \pm \Delta A\%) + (B \pm \Delta B\%) = (A + B) \pm \left(\frac{A.\Delta A}{100} + \frac{B.\Delta B}{100} \right)$$

$$(A \pm \Delta A\%) - (B \pm \Delta B\%) = (A - B) \pm \left(\frac{A.\Delta A}{100} + \frac{B.\Delta B}{100} \right)$$

การคูณ - หาร ค่าความไม่แน่นอนของการวัด

$$(A \pm \Delta A\%)(B \pm \Delta B\%) = AB \pm (\Delta A\% + \Delta B\%)$$

กรณีหารก็เอาผลต่างเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนบวกกันสเข่นกัน

$$(A \pm \Delta A)(B \pm \Delta B) = AB \pm \left(\frac{\Delta A}{A} \times 100 + \frac{\Delta B}{B} \times 100 \right)\%$$

กรณีหารก็เหมือนกับคูณ

// เลขกำหนดและอัตราเร็ว ๖-๗

ลองทำดู

การเปลี่ยนหน่วย = 10 เศษ 10^-9 ทับทิม กะกัน ครูส์ 9^-9 = < ตอบนี้ครูส์ (แล้ว 96% :) + ข้อสังเคราะห์ในข้อ

1. จงเปลี่ยน 1.5 km เป็น μm

$$1.5 \text{ km} \times \frac{10^3 \text{ m}}{1 \text{ km}} \times \frac{1 \text{ μm}}{10^{-6} \text{ m}} = 1.5 \times 10^9 \text{ μm}$$

2. จงเปลี่ยน 750 nm เป็น Mm

$$750 \text{ nm} \times \frac{10^9 \text{ m}}{1 \text{ nm}} \times \frac{1 \text{ Mm}}{10^9 \text{ m}} = 750 \times 10^{-15} \text{ Mm} = 7.5 \times 10^{-13} \text{ Mm}$$

3. จงเปลี่ยน 0.5 A เป็น mA

$$0.5 \text{ A} \times \frac{1 \text{ mA}}{10^{-3} \text{ A}} = 0.5 \times 10^3 \text{ mA} = 5 \times 10^2 \text{ mA}$$

4. จงเปลี่ยน 5 A เป็น μA

$$5 \text{ A} \times \frac{1 \text{ μA}}{10^{-6} \text{ A}} = 5 \times 10^6 \text{ μA}$$

5. จงเปลี่ยน 25 cm เป็น km

$$25 \text{ cm} \times \frac{10^{-2} \text{ m}}{1 \text{ cm}} \times \frac{1 \text{ km}}{10^3 \text{ m}} = 25 \times 10^{-5} \text{ km}$$

6. จงเปลี่ยน $3 \times 10^{11} \mu\text{m}/\text{ms}$ เป็น m/s

$$\frac{3 \times 10^{11} \mu\text{m}}{1 \text{ ms}} \times \frac{1 \text{ m/s}}{10^{-3} \text{ s}} \times \frac{10^{-6} \text{ m}}{1 \mu\text{m}} = 3 \times 10^5 \times 10^3 \text{ m} = 3 \times 10^8 \text{ m}$$

7. จงเปลี่ยน 180 km/hr เป็น m/s

$$\frac{180 \text{ km}}{1 \text{ hr}} \times \frac{1 \text{ hr}}{3600 \text{ s}} \times \frac{10^3 \text{ m}}{1 \text{ km}} = \frac{18 \times 10^4 \text{ m/s}}{36 \times 10^2} = \frac{18 \times 10^2}{36} \text{ m/s} = 5 \times 10^2 \text{ m/s}$$

8. จงเปลี่ยน 10 m/s เป็น km/hr

$$\frac{10 \text{ m}}{1 \text{ s}} \times \frac{3600 \text{ s}}{1 \text{ hr}} \times \frac{1 \text{ km}}{10^3 \text{ m}} = 36 \times 10^3 \times 10^{-3} \text{ km/hr} = 36 \text{ km/hr}$$

9. จงเปลี่ยน 1 cm^2 เป็น m^2

$$\cancel{1 \text{ cm}^2} \times \frac{(10^{-2} \text{ m})^2}{1 \text{ cm}^2} = 10^{-4} \text{ m}^2$$

10. จงเปลี่ยน 2 cm^2 เป็น mm^2

ค่าความไม่แน่นอน

1. ปริมาตรของแท่งกัน้ำที่เป็นรูปลูกบาศก์ มีด้านยาวด้านละ 1.20 ± 0.01 เมตร จะเป็นเท่าใดและความคลาดเคลื่อน
- เท่าใด ความคลาดเคลื่อนคิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์

นัยสำคัญ

1. จงบอกจำนวนนัยสำคัญต่อไปนี้

$$200.05 = \dots \text{ตัว}$$

$$0.21 = \dots \text{ตัว}$$

$$2.50 \times 10^5 = \dots \text{ตัว}$$

2. จงหาผลลัพธ์ต่อไปนี้ โดยใช้หลักเลขนัยสำคัญ

$$3.52 + 6.832 - 1.2 = \dots$$

$$3.52 \times 0.5 = \dots$$

$$\frac{5.320 \times 10^8}{0.50 \times 10^{-4}} = \dots$$

แบบฝึกหัด ที่ 1

A.

1×10^{-2} เมตร อ่านว่า **1 เซนติเมตร**

2×10^{-9} เมตร อ่านว่า **2 นาโนเมตร**

3×10^{-3} เมตร อ่านว่า **3 มิลลิเมตร**

4×10^6 เมตร อ่านว่า **4 กิโลเมตร**

5×10^{-3} เมตร อ่านว่า **5 มิลลิเมตร**

6×10^{12} เมตร อ่านว่า **6 กิโลเมตร**

7×10^{-6} เมตร อ่านว่า **7 นาโนเมตร**

8×10^9 เมตร อ่านว่า **8 กิโลเมตร**

จงเติมตัวเลขเปลี่ยนค่าต่อไปนี้

$$1.0 \text{ Kg} = \dots \text{Gg}$$

$$2.0 \text{ mm} = \dots \text{cm}$$

$$3.0 \text{ Mg} = \dots \text{Eg}$$

$$4.0 \text{ cm} = \dots \mu\text{m}$$

$$5.0 \mu\text{W} = \dots \text{mW}$$

$$6.0 \text{ pg} = \dots \text{Tg}$$

$$7.0 \text{ Km} = \dots \mu\text{m}$$

$$8.0 \text{ MN} = \dots \text{KN}$$

$$9.0 \text{ ms} = \dots \text{ ns}$$

$$10.0 \text{ GHz} = \dots \text{KHz}$$

B.

1. ระยะทาง 90 กิโลเมตร มีค่าเป็น $= \dots$ มิลลิเมตร

$$= \dots \text{ไมโครเมตร}$$

2. เวลา 24 ชั่วโมง มีค่า $= \dots$ มิลลิวินาที

$$= \dots \text{ไมโครวินาที}$$

3. 100 วัตต์ / ตารางเมตร $= \dots \text{ไมโครวัตต์} / \text{ตารางเมตร}$

$$= \dots \text{ไมโครวัตต์} / \text{ตารางเซนติเมตร}$$

4. ความหนาแน่น $450 \text{ kg/m}^3 = \dots \text{g/cm}^3$

5. อัตราเร็ว $72 \text{ km/h} = \dots \text{m/s}$

6. ระยะทางต่อไปนี้ หน่วยควรใช้อุปสรรคใดนำหน้า

ก. ความยาวของดินสอ..... ข. ความกว้างของโต๊ะเรียน.....

ค. ความกว้างของสนามฟุตบอล..... ง. ระยะทางระหว่างประเทศ.....

C. จงบอกจำนวนนัยสำคัญของเลขต่อไปนี้

1025	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว	102.5×10^4	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว
30.345	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว	0.10880×10^5	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว
120.487	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว	16.73	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว
0.0509	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว	3.001	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว
0.001	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว	3500	มีเลขนัยสำคัญ.....ตัว

D. แบบฝึกหัดการบันทึก , เลขนัยสำคัญ และการรวมเลขนัยสำคัญ

1. ปริมาณต่อไปนี้ มีนัยสำคัญกี่ตัว

ก. 1450 g

ข. 1.20 N

ค. 12.205 N

ง. 0.3907 m

จ. 0.00153 m

ฉ. 1.080 kg

ช. 14.00 mm

ซ. $1.93 \times 10^7 \text{ m}$

ฌ. $1.10 \times 10^{-3} \text{ g}$

ญ. 1.305 g/cm^3

ฎ. $15,000 \text{ N}$

ฏ. 0.0004 s

2. จงหาผลรวมของเลขนัยสำคัญต่อไปนี้

ก. $0.0034 \text{ m} + 0.92 \text{ m} + 0.220 \text{ m} = \dots$ ข. $4.02 \text{ m} + 0.622 + 0.145 \text{ m} = \dots$

ค. $503 + 7.00 + 0.65 = \dots$ ง. $1.425 + 7.201 + 5.10 = \dots$

จ. $52.4 - 16.8 = \dots$

ฉ. $71.25 - 0.2 = \dots$

ช. $38 - 0.21 = \dots$

ซ. $0.0015 + 2.5 = \dots$

3. จงหาผลลัพธ์ของเลขต่อไปนี้

ก. $12.21 \times 0.3 =$

ข. $702.4 \times 0.081 =$

ค. $2.20 \times 4.113 =$

ง. $107.88 \times 0.610 =$

จ. $98.52 / 2.5 =$

ฉ. $18.28 / 0.514 =$

ช. $0.064 / 0.004 =$

ซ. $9.8 / 9.1 =$

4. ในการวัดด้านของสีเหลี่ยมนูมจากรูปหนึ่งมีค่า 4.0 ± 0.1 เมตร และ 8.0 ± 0.3 จงคำนวณหาความคลาดเคลื่อนความยาวของเส้นรอบรูป

.....
.....
.....

5. จากข้อ 4 จงคำนวณหาความคลาดเคลื่อนของพื้นที่ของรูป

.....
.....
.....

6. จากข้อ 4 จงหาค่าต่ำสุดของเส้นรอบรูป

.....
.....
.....

7. จากข้อ 4 จงหาค่าต่ำสุดของพื้นที่

.....
.....
.....

8. จากข้อ 4 จงหาอัตราส่วนสูงสุดของด้านกว้าง ต่อ ด้านยาว เป็นเท่าไร

.....
.....
.....

9. ถ้าวัดด้านของลูกบาศก์ได้ด้านละ x และผิดพลาดได้ไม่เกิน y จงหาว่าปริมาตรที่ได้จะผิดพลาดเท่าไร

.....
.....
.....

10. จากข้อ 9 ปริมาตรสูงสุดมีค่าเท่าไร

.....
.....
.....

11. ในการวัดความยาวเส้นตรง X ได้ 5.0 เมตร ผิดพลาดได้ 1% และเส้นตรง Y ได้ 10.0 ผิดพลาดได้ 2% จงหาว่าจะมีความคลาดเคลื่อนรวมกันได้กี่เมตร

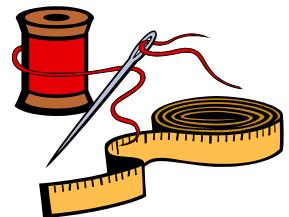
.....
.....
.....

แบบฝึกหัด For Test 2 ชื่อ..... เลขที่.....ห้อง.....

1. 1×10^3 m อ่านว่า..... 6×10^{-3} g อ่านว่า.....
2. 2×10^{-6} J อ่านว่า..... 7×10^{-15} s อ่านว่า.....
3. 3×10^{-9} w อ่านว่า..... 8×10^6 m อ่านว่า.....
4. 4×10^9 K อ่านว่า..... 9×10^{-12} A อ่านว่า.....
5. 5×10^{12} N อ่านว่า..... 1×10^{-18} Hz อ่านว่า.....

จงเติมตัวเลขเปลี่ยนค่าต่อไปนี้

6. 1.0 GW = ... = ... KW
7. 2.0 ms = ... = ... ns
8. 3.0 EL = ... = ... ML
9. 4.0 pf = ... = ... mf
10. 5.0 μ V = ... = ... nV
11. 6.0 fJ = ... = ... KJ
12. 8.0 nm = ... = ... cm
13. 9.0 MBit = ... = ... KBit

14. ระยะทาง 5 ตารางกิโลเมตรมีค่าเป็น ..... cm^2
= ..... μm^2

15. เวลา 12 ชั่วโมง มีค่าเป็น

= ..... μs

16. เวลา 15.0 ลูกบาศก์เมตร
= ..... cm^3
= ..... dm^3

17. 100 วัตต์ / ตารางเมตร
= ..... $\mu\text{w} / \text{m}^2$
= ..... $\mu\text{w} / \text{cm}^2$

18. ความหนาแน่น 120 kg/m^3 = ... g/cm^3

19. อัตราเร็ว 25 m/s = ... km/h

แบบฝึกหัด For Test1 2

1. ปริมาณต่อไปนี้ มีนัยสำคัญกี่ตัว

- a. $45 \text{ Kg} = \dots$ b. $2.2 \text{ F} = \dots$ c. $2.203 \text{ m} = \dots$ d. $0.3947 \text{ Hz} = \dots$
 e. $0.0351 \text{ s} = \dots$ f. $1.080 \text{ A} = \dots$ g. $14.00 \text{ w} = \dots$ h. $5.3 \times 10^7 \text{ Hz} = \dots$
 i. $1.160 \times 10^{-3} \text{ g} = \dots$ j. $1050 \text{ g/cm}^3 = \dots$ k. $25,000 \Omega = \dots$ l. $0.00005 \text{ J} = \dots$

2. จงหาผลรวมของเลขนัยสำคัญต่อไปนี้

ก. $0.0045\text{m} + 0.093 \text{ m} + 0.235 \text{ m} = \dots$	ข. $4.5 \text{ m} + 0.635 \text{ m} + 0.145 \text{ m} = \dots$
ค. $703\text{g} + 7\text{g} + 0.66 \text{ g} = \dots$	ง. $13.425\text{s} + 7.51\text{s} + 4.0\text{s} = \dots$
จ. $502.4 \text{ J} - 16.4 \text{ J} = \dots$	ฉ. $7.55 \text{ w} - 1.2 \text{ w} = \dots$
ช. $37 \text{ g} - 0.5\text{g} = \dots$	ชช. $10.015\text{A} - 1.5\text{A} = \dots$

3. จงหาผลลัพธ์ของเลขต่อไปนี้

ก. $2.21 \times 0.3 = \dots$	ข. $72.4 \times 0.084 = \dots$	ค. $2.20 \times 4.113 = \dots$
ก. $13788 \times 2.0 = \dots$	จ. $97.52/2.5 = \dots$	ฉ. $14.28/0.10 = \dots$
ช. $0.032/0.002 = \dots$	ชช. $9.8/9.5 = \dots$	

4. ในการวัดด้านของสี่เหลี่ยมมุมฉากรูปหนึ่งมีค่า 12.00 ± 0.02 เมตร และ 8.0 ± 0.1 จงคำนวณหาความ

- 4.1 ความยาวเส้นรอบรูปคลาดเคลื่อนความยาวของเส้นรอบรูป .....
- 4.2 พื้นที่และความคลาดเคลื่อนของพื้นที่ .....
- 4.3 ค่าต่ำสุดสูงสุดของเส้นรอบรูป .....
- 4.5 ค่าต่ำสุดสูงสุดของพื้นที่ .....
- 4.6 อัตราส่วนสูงสุดของด้านกว้าง ต่อ ด้านยาว .....

5. จากสมการแรงเข้าสู่ศูนย์กลางของวงกลม $F = \frac{mv^2}{R}$ กำหนดให้

$$\text{มวล} = m = 10.0 \pm 0.1 \text{ กิโลกรัม}$$

$$\text{รัศมีวงกลม} = R = 20.0 \pm 0.2 \text{ เมตร}$$

$$\text{ความเร็ว} = v = 9 \pm 1 \text{ เมตร/วินาที}$$

5.1 จงคำนวณหาเบอร์เซ็นต์ความผิดพลาดของแรง F .....

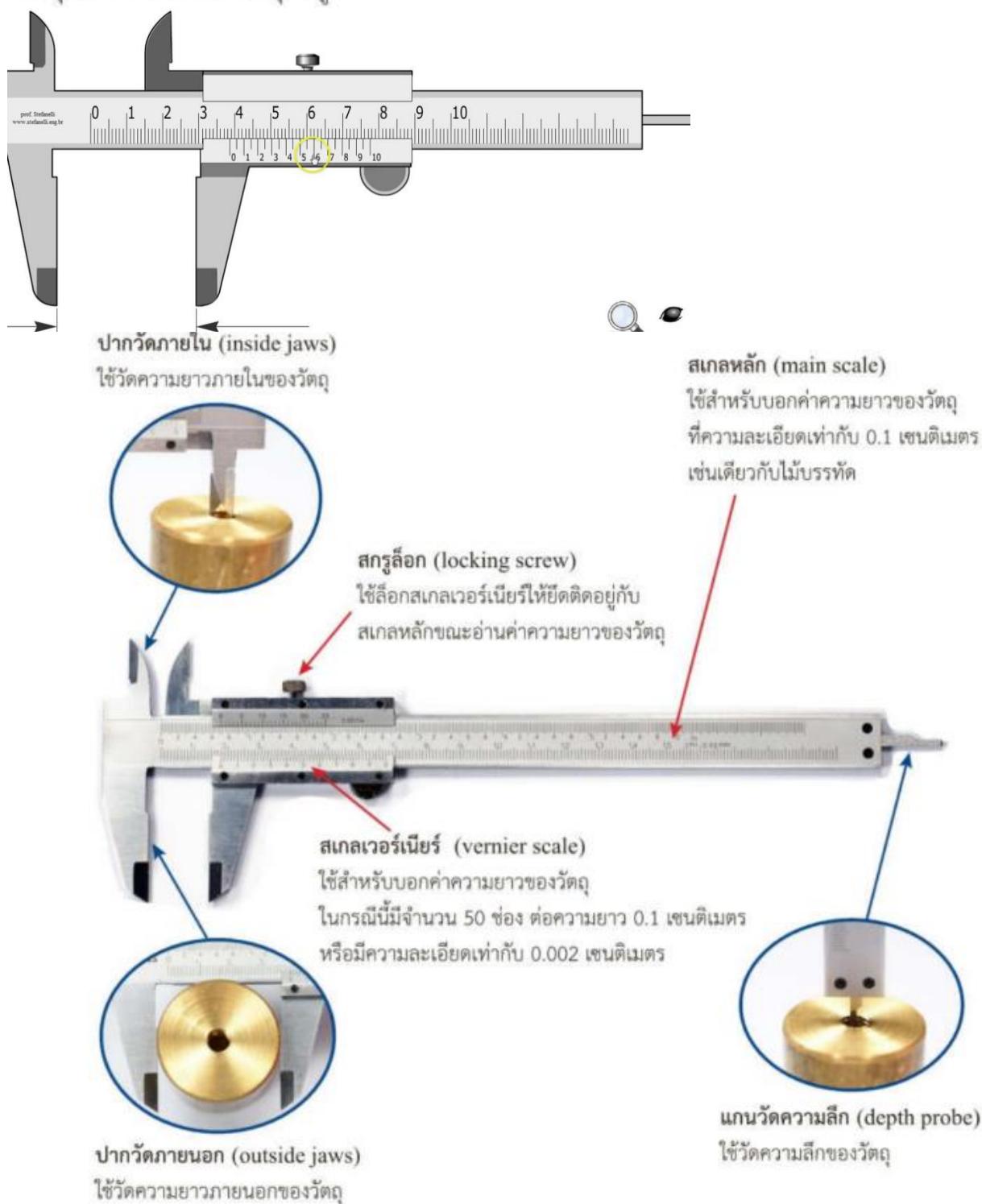
5.2 จงคำนวณหาแรง F ผิดพลาดไปกี่นิวตัน .....

5.3 จงคำนวณหาค่าแรง F มีค่ามากที่สุดเท่าไร .....

การอ่าน VERNeir

- การวัดความยาวด้วยเวอร์เนียร์แคลิปเปอร์

เวอร์เนียร์แคลิปเปอร์ (Vernier Calipers) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า เวอร์เนียร์ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความยาวหรือเส้นผ่าศูนย์กลางของวัตถุ โดยสามารถวัดได้ละเอียดถึงระดับ 0.01 เซนติเมตร หรือ 0.1 มิลลิเมตร เหมาะสำหรับใช้ในงานที่ต้องการความละเอียดและความถูกต้องสูง เช่น งานกลึงหรืองานเจียระไน โลหะ ซึ่งโดยปกติแล้วเวอร์เนียร์สามารถใช้ในการวัดได้ทั้งความยาวภายในของวัตถุ ความยาวภายนอกของวัตถุ และความลึกของวัตถุ ดังรูป

วิธีการวัดความความยาวของวัตถุที่วัดได้โดยใช้เวอร์เนียร์แคลิเปอร์สามารถทำได้ เช่น การวัดความยาวของเส้นผ่านศูนย์กลางของวัตถุโดยใช้ปากวัดภายนอก แสดงได้ดังรูป

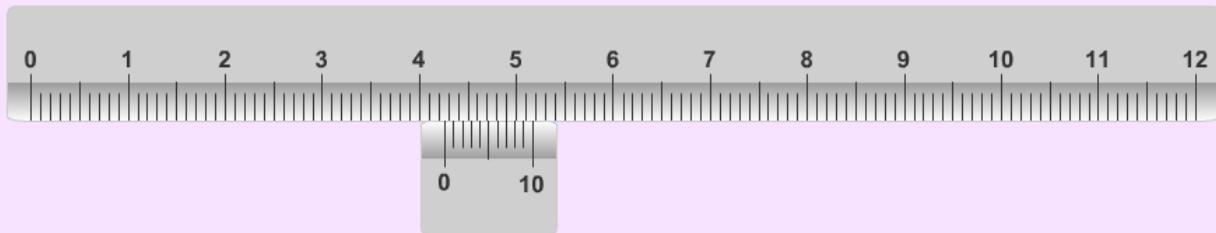
รูป 1.3 การวัดความยาวของเส้นผ่านศูนย์กลางของวัตถุโดยใช้ปากวัดภายนอก

จากรูปสามารถอ่านค่าความยาวได้ โดยมีวิธีการดังนี้

1. อ่านค่าความยาวของวัตถุจากสเกลหลัก โดยใช้ขีดที่ 0 ของสเกลเวอร์เนียร์เป็นจุดลังก์ (ลูกศรลีดง) ซึ่งในกรณีนี้จะอ่านค่าความยาวของวัตถุได้เป็น 3.80 cm
  2. อ่านค่าความยาวของวัตถุจากสเกลเวอร์เนียร์โดยดูจากขีดของสเกลเวอร์เนียร์ที่อยู่ตรงกับขีดของสเกลหลักพอดี (ลูกศรลีเขียว) ซึ่งในกรณีนี้เป็นขีดที่ 7 จะอ่านค่าความยาวได้เป็น 7×0.002 เซนติเมตรต่อช่อง = 0.014 cm
  3. ความยาวของวัตถุสามารถหาได้จากการรวมรวมระหว่างความยาวที่วัดได้จากสเกลหลักและสเกลเวอร์เนียร์ ซึ่งในกรณีนี้จะได้เป็น $3.80\text{ cm} + 0.014\text{ cm} = 3.814\text{ cm}$
- ดังนั้น ความยาวของเส้นผ่านศูนย์กลางของวัตถุนี้เท่ากับ 3.814 เซนติเมตร ซึ่งจะเห็นได้ว่า ค่าความยาวที่วัดได้จะละเอียดกว่าการวัดโดยใช้ไม้บรรทัดซึ่งจะอ่านค่าความยาวได้เป็น 3.80 เซนติเมตร เท่านั้น

การอ่าน VERNeir แบบต่าง ๆ

vernier au 1/10ème

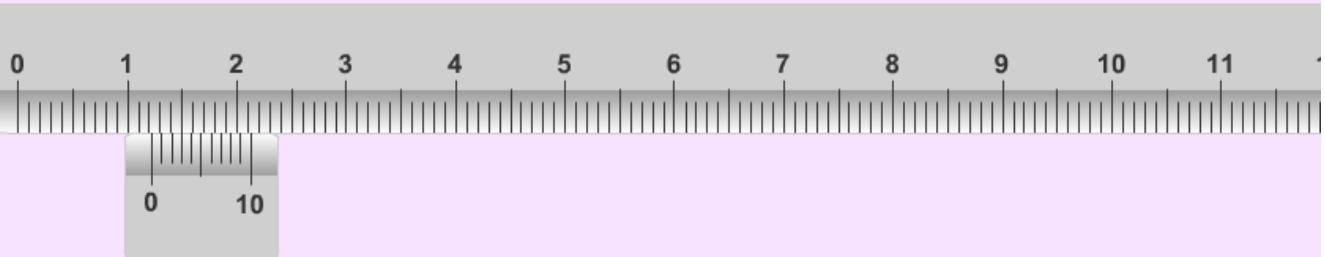

1. เสกัดหลัก = cm.

สเกลย์ออย = cm.

รวม = cm.

vernier au 1/10ème

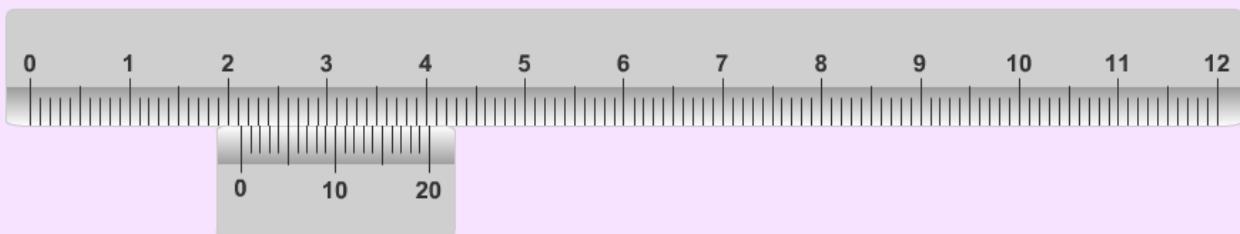

2. เสกัดหลัก = cm.

สเกลย์ออย = cm.

รวม = cm.

vernier au 1/20ème

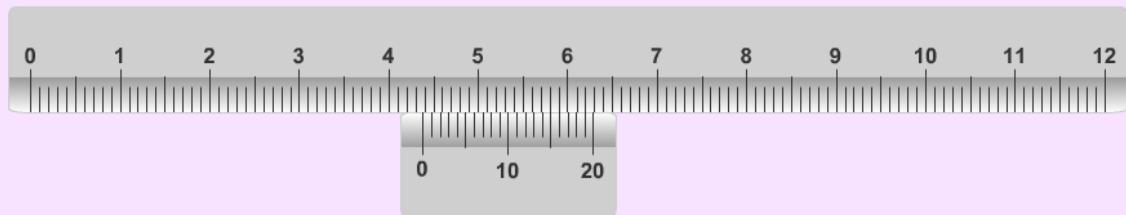

3. เสกัดหลัก = cm.

สเกลย์ออย = cm.

รวม = cm.

vernier au 1/20ème

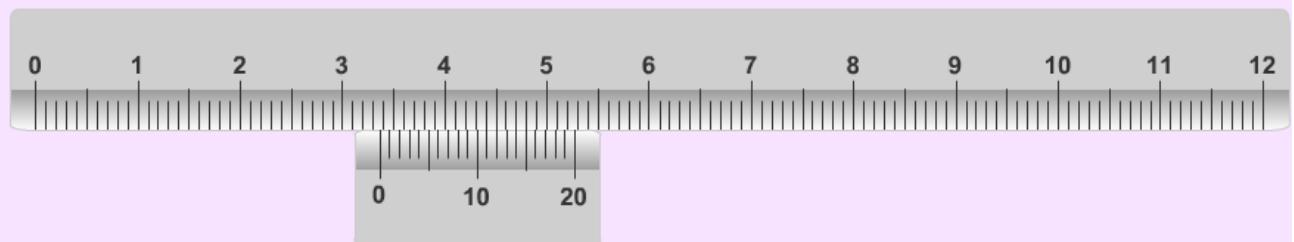

4. เสกຄลหลัก = cm.

ສເກລຍ່ອຍ = cm.

ຈວມ = cm.

vernier au 1/20ème

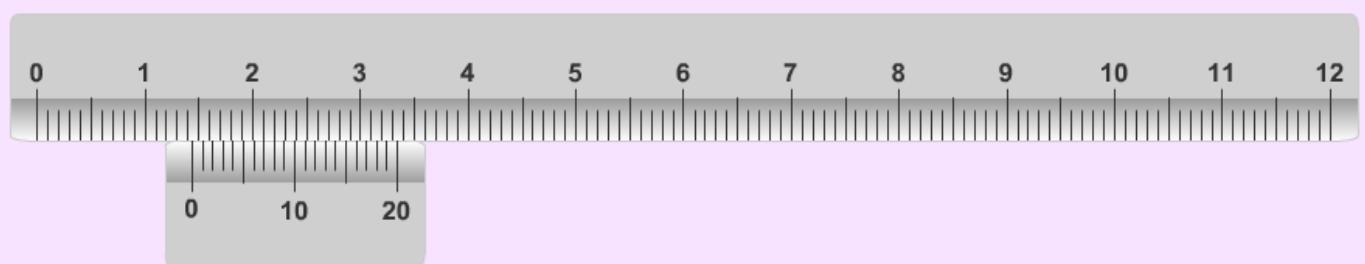

5. เสກຄลหลัก = cm.

ສເກລຍ່ອຍ = cm.

ຈວມ = cm.

vernier au 1/20ème

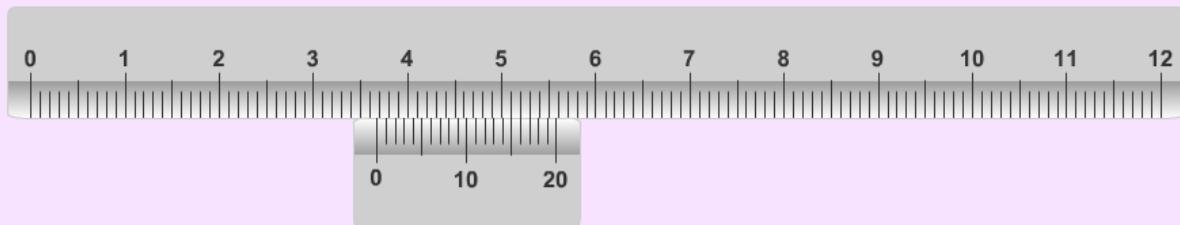

6. เสກຄลหลัก = cm.

ສເກລຍ່ອຍ = cm.

ຈວມ = cm.

vernier au 1/20ème

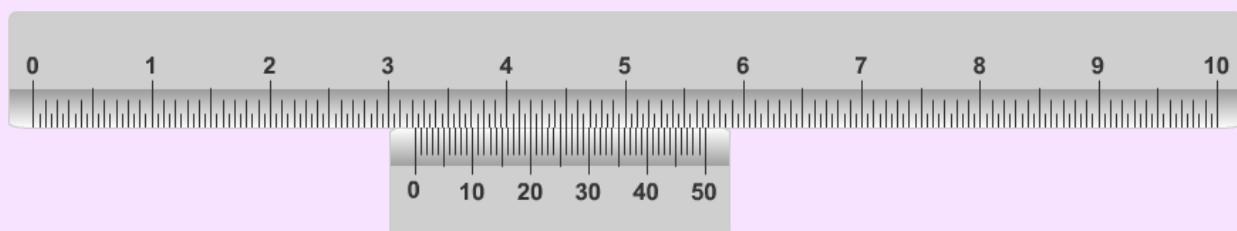

7. เสกຄล斛ັກ = cm.

ສເກລຍ່ອຍ = cm.

ຮວມ = cm.

vernier au 1/50ème

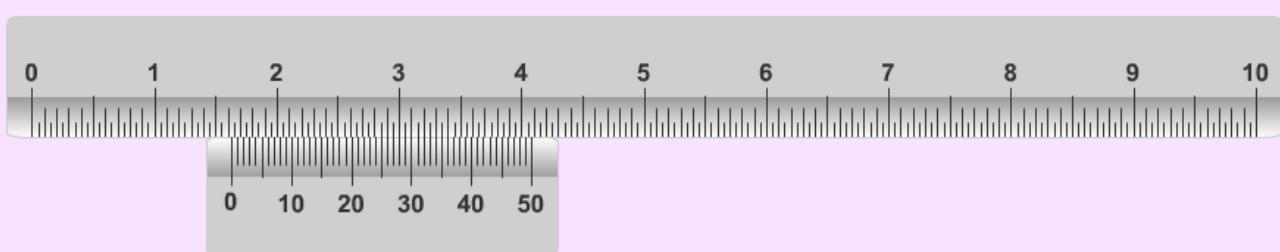

8. เสກຄล斛ັກ = cm.

ສເກລຍ່ອຍ = cm.

ຮວມ = cm.

vernier au 1/50ème

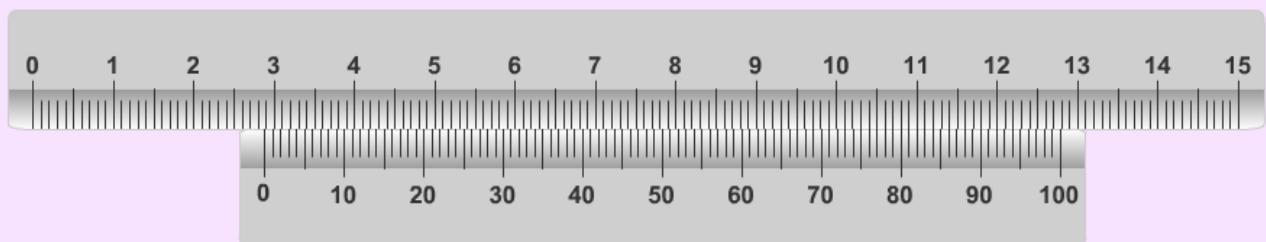

9. เสກຄล斛ັກ = cm.

ສເກລຍ່ອຍ = cm.

ຮວມ = cm.

vernier au 1/100ème

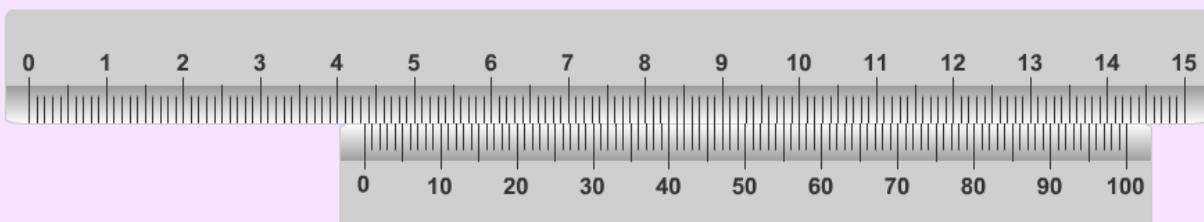

10. เสกเลหลัก = cm.

สเกลย่อๆ = cm.

รวม = cm.

vernier au 1/100ème

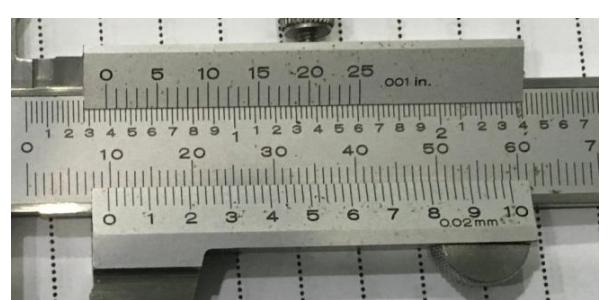
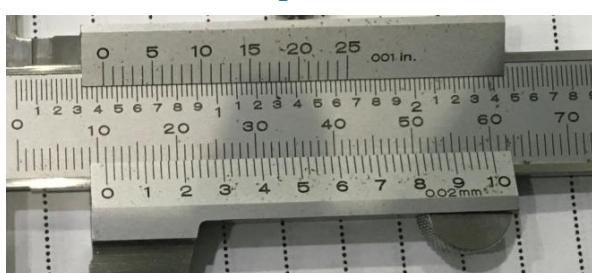

11. เสกเลหลัก = cm.

สเกลย่อๆ = cm.

รวม = cm.

การอ่าน vernier caliper 0.02mm

12. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อๆ = mm.

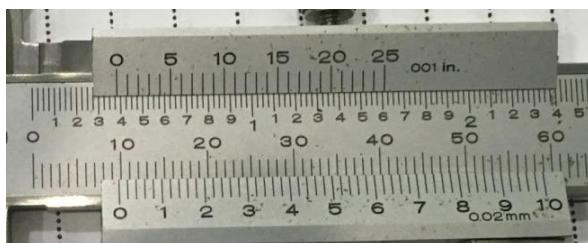
รวม = mm.

13. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อๆ = mm.

รวม =

mm.

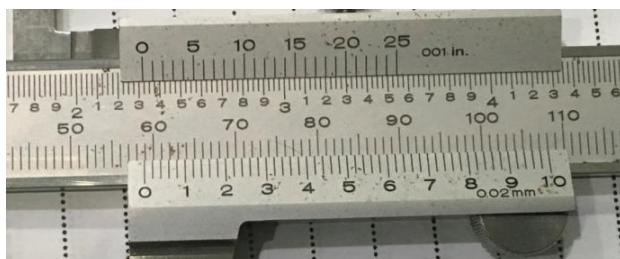

14. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย =

รวม =

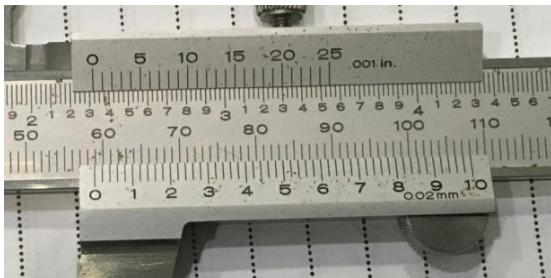
mm.

15. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย = mm.

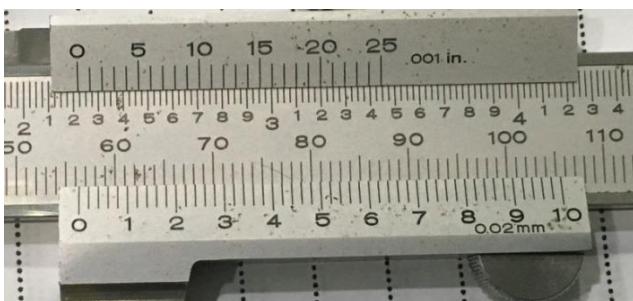
รวม = mm.

16. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย = mm.

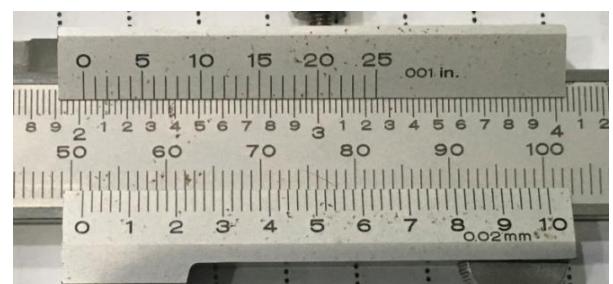
รวม = mm.

17. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย = mm.

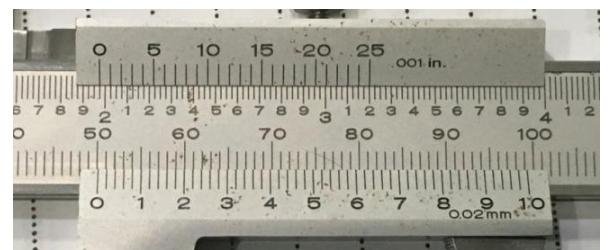
รวม = mm.

18. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย = mm.

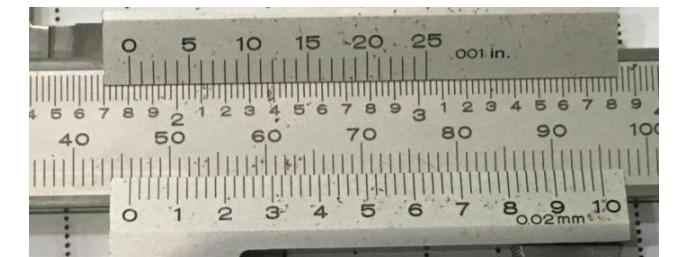
รวม = mm.

8. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย = mm.

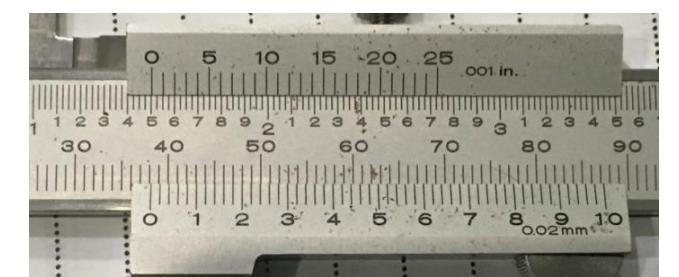
รวม = mm.

9. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย = mm.

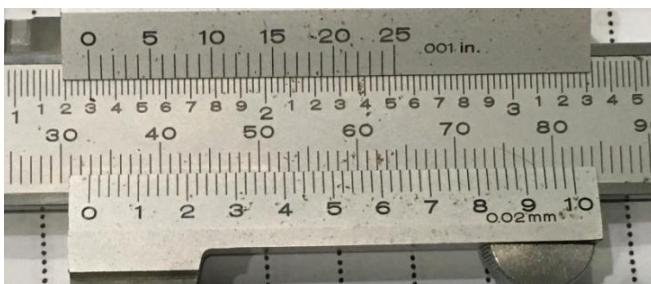
รวม = mm.

10. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่ออย = mm.

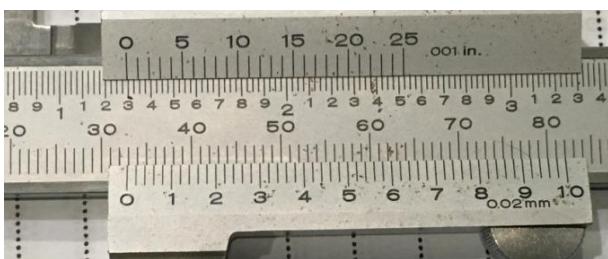
รวม = mm.

11. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อปี = mm.

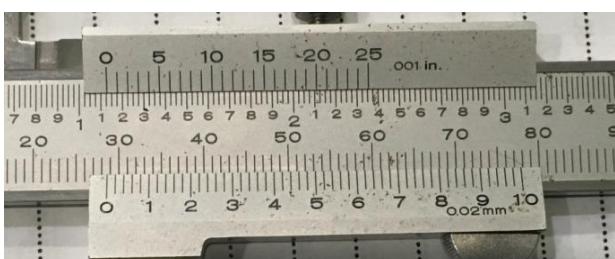
รวม = mm.

12. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อปี = mm.

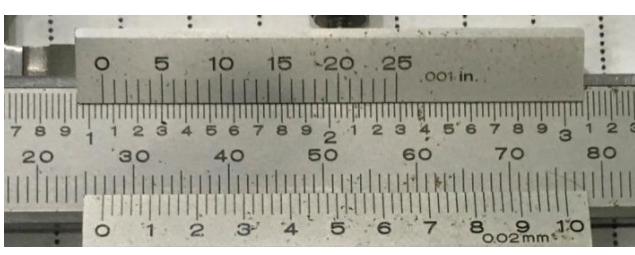
รวม = mm.

13. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อปี = mm.

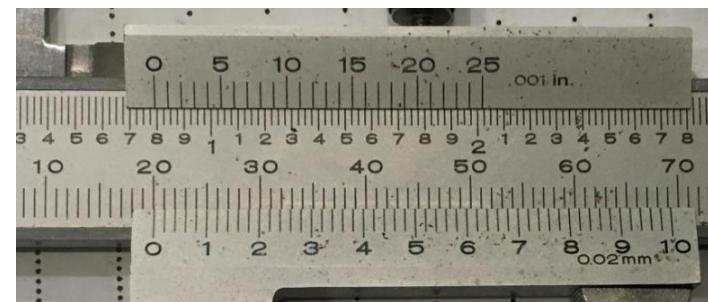
รวม = mm.

14. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อปี = mm.

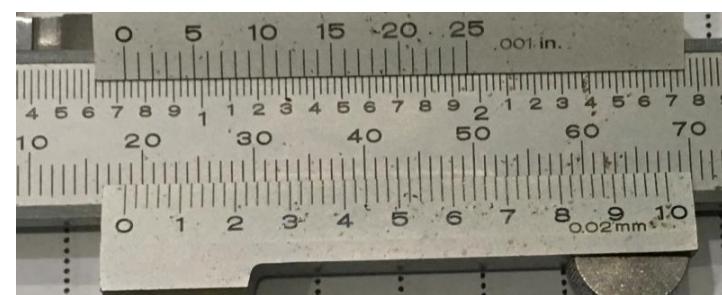
รวม = mm.

15. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อปี = mm.

รวม = mm.

16. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อปี = mm.

รวม = mm.

การอ่าน Micrometer 0.01mm.

1. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.

2. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

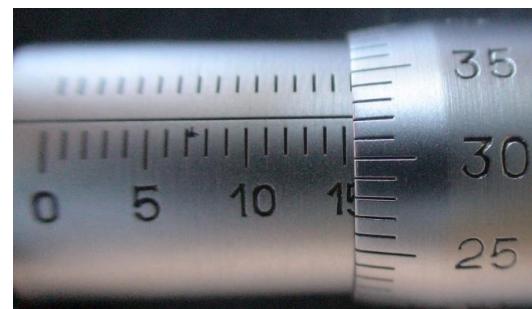
รวม = mm.

3. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.

4. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.

5. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.

6. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

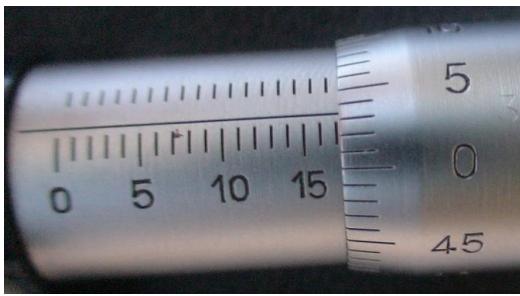
รวม = mm.

7. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.

8. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

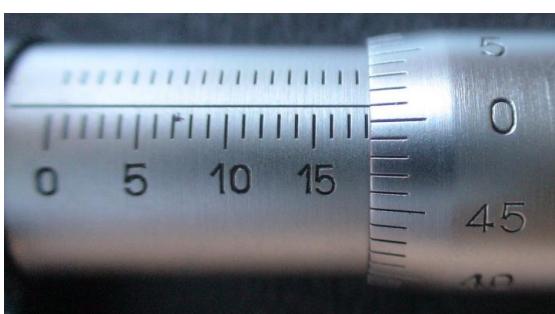
รวม = mm.

9. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

รวม = mm.

10. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

รวม = mm.

11. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

รวม = mm.

12. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

รวม = mm.

13. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

รวม = mm.

14. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

รวม = mm.

15. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อ = mm.

รวม = mm.

16. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.

17. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.

18. เสกเลหลัก = mm.

สเกลย่อย = mm.

รวม = mm.